

RUHNU MÄLUMÄNG

I BLOKK

(SPORT)

1. See aasta toimusid olümpiamängud Lõuna-Koreas Pyeongchang nimelises linnas. **Mis aastal toimusid viimati Lõuna-Koreas (nii suve kui talve olümpiamängud) varem olümpiamängud ning mis aastal toimusid viimati Aasias taliolümpiamängud. (Kaks aastaarvu ning iga aasta arvu eest 1 punkt.). Küsime kahte aastarvu.**
2. Eestile on toonud esimese taliolümpia mängude võidu Ants Antson. See aasta oli kaks kiiruisutajat olümpial Eestit esindamas. **Kes?**
3. **Eesti olümpiakoondis oli 22-liikmeline. Mis spordiala esindasid järgmised sportlased: Artti Aigro, Martti Nõmme, Kevin Maltsev ?**
4. Sel suvel toimuvad Jalgpalli maailmameistrivõistluste finaalturniir Venemaal. **Millise mängu võõrustava linna staadion asus kõige lähemal Euroopa Liidu piirile?**
5. Eesti endised olümpiasportlased on siirdunud poliitikasse. Loodud on uusi erakondi (Eesti 200 ja Eesti elurikkuse erakond). Ühe eestis registreeritud erakonna esimehks on olümpiasportlane. 2002. Aastal olümpial osalenud Paavo Raudsepp on ühe erakonna esimeheks. **Millise?**

RUHNU MÄLUMÄNG

II BLOKK

(POPKULTUUR)

6. Kellest on jutt? Pärast keskkooli lõpetamist läks ta fiktiivabieluga Soome, abielu lahutati. Peagi abiellus ta Soomes ärimees Carl Danhammeriga, kolis Rootsi, et teda tagasi Nõukogude Liitu ei saadetakse, sai elamisloa ja seejärel õige pea lahutas^[3]. Aastal 1994 abiellus ta soome disaineri Ristomatti Ratiaga. 2016. aasta veebruaris teatasid mõlemad, et on lahutuspaberid sisse andnud. Üks poeg.

7. Toomas Tammemets on sündinud 18.novembril 1991 ning kuulutab ennast ausalt ukraina, kasahstani, vene ja eesti kompotiks. "Minu lood räägivad minust ja minu elust, sellest mida ma teen ja mõtlen," Inspiratsiooniallika on ta leidnud just tänu sellele, et on terve elu Tallinnas Kopli linnaosas supiköögi läheduses elanud. Kopli on tema sõnul ülihea koht elada, sest asub melust eemal, aga siiski on tegemist getoga. Ilmselt selle vungi annab linnaosale just vanade vrakkide ja majade olemasolu. **Mis on Toomas Tammemetsa esineja nimi?**

8. Chalice laulus „Hitimeistrit“ mainib ta ühte Eesti bändi järgmiselt:

„Mina ei tea, kes valis aasta hiti, sest kui küsitav esines rahval lava ees oli pohhui ja vipiruumis kuulsin, kuidas vipid, eesti meelelahutuse koorekiht rääkisid neid taga, ütlesid, et kaks tükki seal bändis on pandavad ja üks on panda jne... „

Mis bändi ta mainis?

9. Kogu maailma raha" on lugu 16-aastase John Paul Getty III (Charlie Plummer) röövimisest ja ta pühendunud ema Gaili (Michelle Williams) meeleheitlikust katsest veenda ta miljardärist vanaisa (Christopher Plummer) lunaraha maksma. Kui Getty Sr keeldub, proovib Gail panna ta meelt muutma, samas kui ta poja röövijad aina ettearvamatumaks ja jõhkramaks muutuvad. Gaili poja elu on kaalul ning temast ja Getty nõustajast (Mark Wahlberg) saavad ootamatud liitlased võidujooksus ajaga, mis näitab viimaks, et tõeline ja kestav väärtus on ainult armastusel, mitte rahal. Kes pidi mängima Christophe Plummeri asemel miljardärist vanaisa. **Küsitav näitleja eemaldati filmist ja asendati Plummeriga, seoses ahistamiseskandaaliga?**

10. Kes on režissöör järgmistel filmidel (tuntumad jätan mainimata)?

- [1987](#) "My Best Friend's Birthday"
- [1992](#) "[Marukoerad](#)" (*Reservoir Dogs*)
- [1995](#) "[Neli tuba](#)" (*Four Rooms*), löök "Mees Hollywoodist" (*The Man from Hollywood*)

- [1997](#) "Jackie Brown"
- [2005](#) "[Sin City](#)" (külalislavastajana)
- [2005](#) "[CSI: Crime Scene Investigation](#)": "Grave Danger: Vols. I & II" (külalisstsenaristi ja lavastajana)
- [2007](#) "Surmakindel" (*Death Proof*)

RUHNU MÄLUMÄNG

III BLOKK (VARIA)

11. Küsime Viikingite jumalat: Varaste jumal ja trikitaja. Lapsendatud vend Odinile. Korraldas jumal Baldri surma. Ta on hiiglane ja kivi küljes kinni kuni Ragnarokini. Ragnarokis hiiglaste ja koletiste juht. **Kes?**

12. Paljud Lõuna-Eestlased külastavad Lätit teadagi põhjustel ja Läti tähistas hiljuti 100 aastapäeva. Äkki keegi oskab öelda, et kes on praegune Läti President? Küsitav oli 2002–2011 oli ta Läti keskkonnaminister. 2014–2015 oli ta kaitseminister Laimdota Straujuma teises valitsuses. Kes?

13. Milline Eesti filmikompanii on tootjafirmaks ka kõigi aegade neljale menukaimale Eesti filmile: “Klassikokkutulek” (2016), “Nimed marmortahvil” (2002), “1944” (2015) ja “Sangarid” (2017). Ka Klassikokkutuleku teine osa on teinud küsitav filmikompanii.

14. Küsitav odavlennufirma jõudis ka see aasta Eestisse. Tegu odavlennufirmaga, mille peakontor asub Budapestis Ferenc Liszti nimelise lennujaama territooriumil. Lennufirma kasutab enamasti väiksema tähtsusega lennujaamu, teenindades paljusid linnasid üle Euroopa ning lisaks Iisraeli ja Araabia Ühendemiraate. Tegemist on suurima lennukipargiga Ungari lennufirmaga (kuigi firma lennukid ei kanna riigi lippu). Lennud teenindavad hetkel 35 riiki, lennates kokku 117 sihtpunkti. **Mis firma?**

15. Millega on tegu (tuntuim jätame nimetamata): Ethereum, Ripple, Cardano, Stellar, Neo, Monero, Tron, Tehter, Steem, EOS jne jne.

RUHNU MÄLUMÄNG

IV BLOKK (AJALUGU)

16. Küsitav (26. august (Juliuse kalendri järgi) 1540 Kopenhaageni loss – 28. märts (vana kalendri järgi 18. märts) 1583 Piltene) oli Saare-Lääne ja Kuramaa piiskop, ja Liivimaa kuningas 1570–1577. Teda on sageli peetud 16. sajandi Liivimaa suurimaks aferistikks, kuna ta püüdis väga erinevate vahenditega saavutada võimalikult suurt võimu: esialgu toetus ta oma vennale, selle huvipuuduse tõttu läks aga 1570 üle Venemaa ja Ivan IV poolele, kes pakkus talle ka Liivimaa vasallkuninga tiitlit. Kuid ka Ivani ja küsitava vahel tekkisid peagi vastuolud ning selgus, et tsaari pakutav kuningavõim oli ainult sümboolne. Seetõttu otsustas küsitav taas poolt vahetada ning läks 1578 üle Poola poolele, säilitades endale vaid Kuramaa piiskopkonna. Ilmselt üritas ta ka Poola vasallina veel midagi korda saata, kuid enneaegne surm takistas tal oma plaane ellu viimast. **Kes?**

17. Jerusalemma vanalinn ajalooliselt jaguneb neljaks kvartaliks, kus elavad erikogukonnad: Kolm kvartalit on Juudi kvartal, kristlik kvartal, moslemi kvartal. Neljas kvartal on saanud ühe rahvuse järgi, keda elab rohkem välismaal kui koduriigis. Samuti küsitav riik võttis ühe esimesena ristiusu vastu. **Mis on Jerusalemma neljas kvartal?**

18. Küsitava riigi huvi idapoolsete alade vastu oli olnud pikaajaline. 1220. aasta kevadel või suvel Läänemaal ja hõivas Lihula linnuse, Eestimaa lääneosa ühe tähtsama poliitilise keskuse. Maakonnas alustati ristimist ja kirikute rajamist. Tegemist võis olla Taani kuningaga kooskõlastatud ja tema nõusolekul toimud aktsiooniga, olles mõeldud vastukaaluks Riia taotlustele. Jõulisemalt reageerisid saarlased, kelle jaoks oli Läänemaa lähima naabrina otseselt nende huvi- ja mõjupiirkonda kuuluv ala.¹ Augustis piirasid nad sisse ja süütasid põlema Lihula linnuse ning purustasid sealt välja tunginud väe. Läti Henriku sõnul langes peaaegu 500 sissetungijat ja vaid vähesed jõudsid Tallinnasse pageda. Pärast seda kaotust küristav riik enam Eestimaa jagamises kaasa lüüa ei proovinud. **Mis riik?**

19. Eesti sõjaväes on olnud kasutuses küsitava järgmised mudelid Renault FT-17 ja Mark V ("Päälik", "Uku", "Vahtula" ja "Valdaja"). **Millega on tegu?**

20. Lehepealkirjade järgi täitke tühi lünk:

60 inimest sai surma (1936). [Suur-..... katastroofi kohutavad tagajärjed]. *Postimees*, 16. juuni, nr 160, lk 1.

Ohvrite ühismatus neljapäeval (1936). *Postimees*, 17. juuni, nr 161, lk 3.

58 ühesugust puusärki (1936). [Ülevaade: ohvrite kirstupanek Tallinna kaitseväe haigla pargis. Hukkunute põrm kanti lahtisesse ühishauda]. *Postimees*, 18. juuni, nr 162, lk 1.

Kuhu maetakse katastroofi ohvrid (1936). *Postimees*, 18. juuni, nr. 162, lk 4.

.....katastroofi põhjustas õnnetu juhtum (1936). *Postimees*, 6. juuli, nr. 178, lk 1.

Ühishaud Tallinna Kaitseväe kalmistul (1936). [49 hukkunu põrm sängitati ühiselt mulda.katastroofi ohvrite matused]. *Postimees*, 19. juuni, nr 163, lk 1.

RUHNU MÄLUMÄNG

V BLOKK (GEOGRAAFIA/LOODUS)

21. Aasta loom on loomaliigile antav aunimetus, mille valimist Eestis korraldab MTÜ Aasta Loom koostöös Eesti Terioloogia Seltsi, Eesti Looduskaitse Seltsi, Eesti Jahimeeste Seltsi, Tallinna Loomaiaia, Erametsakeskuse ja Eesti Loodusmuuseumiga. Ruhnul teatavasti neid ei ela. Mõelge Tallinna loomaiaia peale. **Kes on selle lõppeva 2018. a Aasta loom?**

22. Eelmine aasta soovis Kataloonia iseseisvuda Hispaaniast. Euroopas on üks riik, mille riigikeel on Katalaani keel. **Mis riik?**

23. Enne sõda oli rannarootslastel neli omakeelset omavalitsust Noarootsi vald, Ruhnu vald, Vormsi vald. **Nimetage neljas?**

24. Ameerika on Ameerika Ühendriikide hallatav omavalitsuslik ala Vaikse ookeani lõunaosas, mis hõlmab saarte idapoolsed saared. Ameerika moodustavad Tutuila saar koos seda ümbritsevate väikesaartega, Manu'a saared (Ta'ū, Ofu ja Olosega), Swains'i atoll ja Rose'i atoll. 1899. aastal sõlmitud lepinguga USA ja Saksamaa vahel sai Saksamaa läänepoolsed saared ja USA idapoolsed saared. Tänapäeval on läänepoolsete saartel iseseisev riik, mis kannab sama nime. **Mis ala?**

25. Küsitav puu (ladina keeles abies) sobib jõulupuuks paremini kui teised okaspuud, sest ta ei poeta nii palju okkaid, peab kuivamisele paremini vastu ja lõhnab hästi. Sel eesmärgil on maailmas rajatud istandusi. Eriti head jõulupuud on Fraseri, hõbe....., kaukaasia ja palsam..... **Mis puu?**

RUHNU MÄLUMÄNG

VI BLOKK (EESTI ELU/KULTUUR/POLIITIKA)

26. Eesti edukaim blogija Mallukas ehk Mariann Treimann rikkus autoriõigust ning peab ühe asja levitamise eest üle 6000 euro kahjutasu maksma Express Gruppile. Nüüd on asi kohtus ja summad suuremad. **Mida ta avaldas oma blogis rikkus autoriõigus?**

27. Hiljuti astus tasi siseminister Anvelt. Mäletate Martin Repinskit ja tema lühikest ametiaega ministrina. **Küsime, et kes praegu on Eestis maaeluminister?**

28. Küsitav see aasta esilinastunud dokumentaalfilm on taasiseseisvunud Eesti esimesele põhiseaduslikule valitsusele, mis saab noore ja kogematu peaministri Mart Laari juhtimisel võimule 1992. aasta sügisel, ei ennustata valitseva kaose keskel paari kuudki. Ometi suudetakse võimul püsida kaks aastat, viies ellu hulga radikaalseid reforme. Soov “plats puhtaks lüüa” – vabaneda täielikult okupatsiooniaja pärandist ja eelmise valitsuse „pehmest“ teest, teeb Eestist välismaal eduka üleminekuriigi musternäidise. Aga kodumaal saadab Laari valitsust üks skandaal teise järel. Usalduse hoidmisest ja kaotamisest rääkiva loo keskmes on konflikt aatemeeste ja pead tõstva uue majanduseliidi vahel, kus peaministril jääb häid valikuid järjest vähemaks. See on avameelselt ja paraja eneseirooniaga jutustatud ühe kaasaegse riigi loomise lugu. **Filmi režissöörid:** Raimo Jõerand/Kiur Aarma. **Mis filmi nimi on?**

29. Milline Viljandimaa vald moodustus peale ühinemist haldusreformi käigus. Vald moodustus järgmisest omavalitsusest: Mõisaküla linn, Karksi vald, Halliste vald ja Abja vald. **Mis nimega vald?**

30. Kes on pildil?

RUHNU MÄLUMÄNG VASTUSED:

1. Seol 1988 ja Nagano 1988
2. Marten Liiv ja Saskia Alusalu
3. Suusahüpped
4. Kaliningrad
5. Rahva Ühtsuse Erakond
6. Kalvi-Kalle
7. Tommy Cash
8. Nexus
9. Kevin Spasey
10. Quentin Tarantino
11. Loki
12. Raimonds Vējonis
13. Taska film
14. Wizzair
15. krüptoraha
16. Hertsog Magnus
17. Armeenia kvartal
18. Rootsi
19. tankid
20. Männiku
21. Ilves
22. Andorra
23. Pakri vald

- 24. Samoa**
- 25. nulg**
- 26. Mangi horoskoop**
- 27. Tarmo Tamm**
- 28. „Rodeo“**
- 29. Mulgi vald**
- 30. Brigaadikindral Martin Herem (uus kaitseväe ülemjuhataja)**